

1 september 2020

Mottagare
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian **Möjlighet till betyg från årskurs 4 – efter försöksverksamheten, U2020/03513/S**

Läraryrket har fått möjlighet att yttra sig till Utbildningsdepartementet angående promemorian ”Möjlighet till betyg från årskurs 4-efter försöksverksamheten” (U2020/03513/S).

Sammanfattning av Läraryrket synpunkter

Läraryrket avstyrker helt förslaget om betyg från årskurs 4. Det finns ingen forskning som visar att det skulle öka elevernas kunskaper.

Utvärderingen av betyg i årskurs 6, som promemorian hänvisar till, visar på många negativa konsekvenser, bland annat ökad stress, minskad likvärdighet och det har inte gett fler elever ökat stöd. Utvärderingen kan därmed även användas i argumentationen till att avstyrka införande av ännu tidigare betyg.

Läraryrket vänder sig också emot det föreslagna förfarandet där lärares åsikter inte längre ges samma tyngd och där elevers och vårdnadshavares åsikter inte alls längre ska beaktas.

De synpunkter Läraryrket redogör för nedan följer i stort de som tidigare framförts i remissvaret till promemorian ”Möjlighet till betyg från årskurs 4” (U2019/04190/S).

Förslaget i korthet

Promemorian föreslår att det ska införas bestämmelser i skollagen som innebär att en rektor får besluta att betyg ska sättas i årskurs 4 och 5 i grundskolan, grundsärskolan och sameskolan, samt i årskurs 5 och 6 i specialskolan.

Lärarna vid berörd skolenhet ska ges tillfälle att yttra sig inför beslutet.

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2021.

Läraryrket synpunkter

Att föreslå tidigare betyg för att förbättra kunskapsresultaten ifrågasätter Läraryrket starkt. Det finns ingen forskning som visar att just tidiga betyg skulle öka elevernas

1 september 2020

kunskaper. Att ha som mål att vara en framstående kunskapsnation och inte ha forskningsstöd som första premis för ett förslag är anmärkningsvärt.

Förslaget om betyg från årskurs 4 har heller inte stöd i beprövad erfarenhet. Promemorian hänvisar till utvärderingen av betyg i årskurs 6 och framhåller vissa data ur denna som kan påvisa positiva effekter av betygen. Läraryrket ifrågasätter att man utifrån den utvärderingen som även visar på omfattande negativa effekter för elever i årskurs 6, kan användas som beprövad erfarenhet som på något sätt styrker betyg för ännu yngre åldrar. Tvärtom menar Läraryrket.

Regeringen har lyft den ökande bristen på likvärdighet i skolan som ett stort problem. Utvärderingen av betyg i årskurs 6 och vedertagen forskning visar på att tidigare betyg påverkar olika elevgrupper olika. En andel lågpresterande elever och pojkar visar i vissa fall t o m på en negativ kunskapsutveckling p g a betygen. Att då införa betyg i ännu lägre åldrar, riskerar därför att än mer minska likvärdigheten och jämlikheten för än fler elever i den svenska skolan. Precis tvärtom om mot vad man påstår sig arbeta för.

Ett av skälen för att införa betyg i årskurs 4, som framförs i promemorian, är att det kan främja att stöd ges till eleverna i rätt tid. I utvärderingen av betyg i årskurs 6 konstateras det dock att det inte skett någon förändring i hur många elever som faktiskt får stöd efter att betygen införts i årskurs 6, jämfört med tidigare.

Ett av de helt otvetydiga resultaten från utvärderingen av betyg i årskurs 6, är att hela 77 procent av lärarna uppger att eleverna blivit än mer stressade efter det att betygen införts i årskurs 6. Stressen har inte heller minskat i årskurs 7-9, vilket var ett av syftena med att införa betyg från årskurs 6 istället för i årskurs 8.

Att införa betyg från årskurs 4 föreslås bli upp till rektor att besluta. Lärare ska ges möjlighet att yttra sig inför beslut, men det mer omfattande och grundliga förfarandet med skriftlig dokumentation, även genom de fackliga organisationerna på skolan, samt krav på att även elever och vårdnadshavare ska ha haft möjlighet att yttra sig har tagits bort. Läraryrket menar att det förfarandet ska kvarstå.

Läraryrket vill även poängtera att sett till försöksverksamheten där det föregående läsår deltog 15 skolor under 12 huvudmän ger en indikation på hur stort intresset är. Man kan utifrån detta inte fastslå att reformen är något som lärare, rektorer, elever och vårdnadshavare anser vara avgörande för kunskapsutvecklingen.

Läraryrket

Johanna Jaara Åstrand
Ordförande

Lisa Heino
Utredare